

Velkommen til Solliskogen barnehage

Årsplan 2026- 2027

Moss
kommune

Innholdsfortegnelse

s. 1	Innholdsfortegnelse
s. 2	Formålet med årsplan
s. 3	Barnehagen vår
s. 4	Visjon, verdier og mål for Moss kommunale barnehager
s. 5	Fokusområdet 2026-27: Inkluderende språkarbeid
s. 6	Barnehagens verdigrunnlag
s. 7	Psykososialt barnehagemiljø og nulltoleranse mot mobbing- Barnehagelovens kap. 8
s. 8	Lek, vennskap og trivsel
s. 9	Livsmestring og helse
s. 10	Rammeplan for barnehager og Læring
s. 11	Danning og Omsorg
s. 12	Likeverd og likestilling/Mangfold
s. 13	Språkutvikling og språkmiljø/Bærekraftig utvikling
s. 14	Barns medvirkning/Mat og måltider i barnehagen
s. 15	Progresjon/Barnehagens digitale praksis
s. 16	Planlegging, dokumentasjon og vurdering
s. 17	Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole – siste år før skolestart
s. 18	Overganger innad i barnehagehverdagen/Tilvenning – ny i barnehagen og overgang til stor avdeling
s. 19	Samarbeid mellom hjem og barnehage/FAU og samarbeidsutvalg/Visma app – min barnehage
s. 20	Samarbeidspartnere
s. 21-22	Markeringer i barnehagen
s. 23	Viktige datoer
s. 24	August og September
s. 25	Oktober og November
s. 26	Desember
s. 27	Januar og Februar
s. 28	Mars og April
s. 29	Mai
s. 30	Juni og Juli
s. 31	Oversikt over plandager og personalmøter

Formålet med årsplan

Årsplanen bygger på departementets "Rammeplan for barnehager", Barnehageloven, kommunens lokale kvalitetsplan og FN's barnekonvensjon. Dette er våre styringsdokumenter.

Den er først og fremst et arbeidsredskap for personalet. Den er også et utgangspunkt for foreldrene til å gjøre seg kjent med virksomheten, og ha mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen. Årsplanen er i tillegg et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen, og dokumenterer våre valg og begrunnelser. Planen gir informasjon om vårt pedagogiske arbeid til eier, politikere, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Siste del gir en oversikt over barnehagens mål og innhold. Den gir også oversikt over spesielle dager i året som for eksempel planleggingsdager, høytider og tradisjoner.

I tillegg til årsplanen utarbeider alle avdelingene månedsplaner som synliggjør fagområder, progresjon og metoder tilpasset barnegruppen.

Årsplanen er godkjent i SU juni 2026

Nyttige nettsider:

moss.kommune.no

udir.no - her finner du Rammeplan for barnehagen

[lovdata.no- barnehageloven](https://lovdata.no/barnehageloven)

www.fubhg.no - Foreldreutvalget for barnehager

iktsenteret.no/malgruppe/barnehage - Senter for IKT

<http://www.naturfagsenteret.no> - Forskerfrø

www.dubestemmer.no – om personvern, nettvett og digital dømmekraft

<http://morsmal.no> – flerspråklig ressurs

Barnehagen vår

Solliskogen barnehage eies og driftes av Moss kommune og ligger under avdeling Kultur, Oppvekst og Aktivitet (KOA).

Barnehagen ligger i et barnevennlig nærmiljø med nærhet og tilgang til blant annet turstier i skogen, bibliotek, skole, lekeplasser og gymsal.

Dette er arenaer vi bruker i vårt arbeid med lek, læring og mestring. I tillegg har vi avtale med Moss ishall som ligger på Ørejordet. Vi kan benytte denne ukentlig i store deler av året med en gruppe barn.

Avdelinger og kontaktinformasjon:

Myrull:

- 0- 2 årsavdeling
- 10 plasser
- Tlf.nr: 916 31 561

Mosetuss:

- 2- 5 år
- 24 plasser
- Tlf.nr: 982 98 675

Grumler'n:

- 2-5 år
- 24 plasser
- Tlf.nr: 993 03 601

Åpningstid: 7- 16.45

Besøksadresse: Kantarellstien 58
1529 Moss

Barnehagens hjemmeside:

www.moss.kommune.no

Barnehagestyrer:

Elin M. Falkenberg: 997 45 025

elin.falkenberg@moss.kommune.no

Visjon og kvalitet

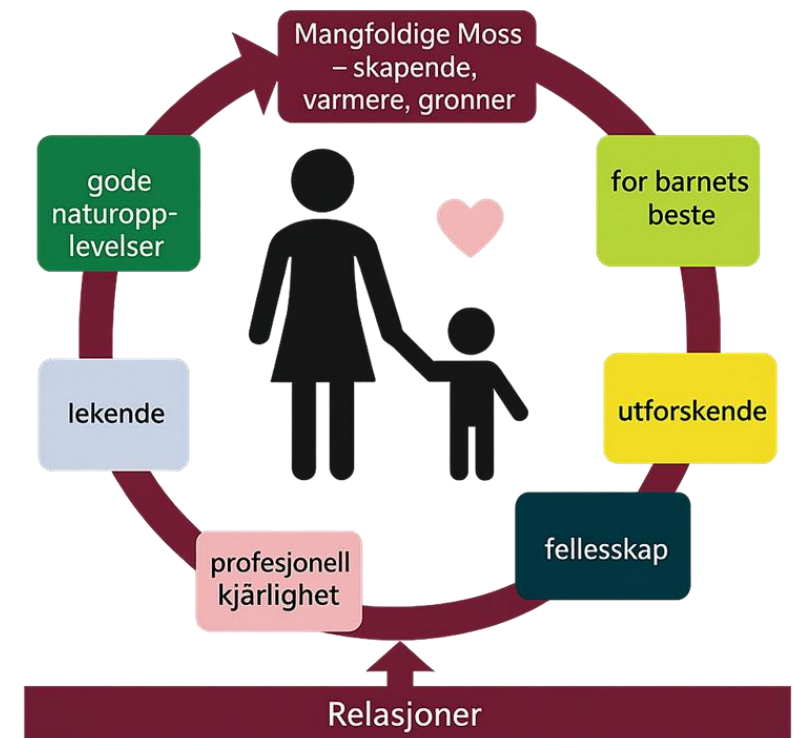
Kommunens visjon, «**Mangfoldige Moss – varmere, skapende, grønnere**», står sentralt i barnehagens arbeid. Med utgangspunkt i visjonen er det utviklet felles kvalitetsprinsipper og kvalitetsstandarder, som skal skape en felles forståelse av kvalitet, gi retning for det pedagogiske arbeidet og sikre god praksis på tvers av barnehagene.

De felles kvalitetsstandardene omfatter tilvenning, kosthold og digital praksis.

Kvalitetsprinsippene:

- For barnets beste
- Fellesskap
- Gode naturopplevelser.
- Utforskende
- Profesjonell
- Lekende

Som en grunnmur for etterlevelse av disse prinsippene ligger relasjoner.

Hovedmål, organisering og planforankring

Årsplanen bygger på lov om barnehager, rammeplanen og Moss kommunes overordnede planer og føringer.

Kommuneplanens samfunnsdel har tre hovedmål.

For barnehagene er hovedmålet «**I Moss er alle inkludert og opplever tilhørighet, trygghet og mestring**» et felles og overordnet mål for all barnehagepraksis.

Kongstanken i kommunalområdet kultur, oppvekst og aktivitet (KOA) er ***at kultur, oppvekst og aktivitet i fellesskap skal bidra til deltakelse for alle, sikre like muligheter og skape varige endringer som forebygger utenforskap***. Enhet barnehage er organisert under kommunalområdet KOA, og er en viktig del av et helhetlig oppvekstløp.

Barnehagen bidrar innenfor følgende fire satsingsområder:

- Attraktiv by med mangfoldige muligheter
- Trygg start og god oppvekst
- Helhet og sammenheng for innbyggerne
- Utdanning og arbeid for alle

Barnehageplanen er en politisk vedtatt fag- og temaplan som beskriver hvordan barnehagene i kommunen skal arbeide. Planen inneholder en tiltaksplan, og det forventes at barnehagene arbeider systematisk med tiltakene gjennom hele fireårsperioden planen gjelder for.

Barnehagens verdigrunnlag

	Barna skal	De voksne skal
For barnets beste	• Oppleve gode relasjoner • Oppleve mestring • Bli sett, hørt og anerkjent for den de er • Få medvirke i egen hverdag	• Vise omsorg • Støtte, veilede og legge til rette ut fra barnets utvikling • Anerkjenne og bekrefte barnets uttrykk og følelser • Tolke barnas signaler og språk
Fellesskap	• Oppleve og erfare at de er del av et fellesskap • Ha noen å leke med hver dag • Få felles opplevelser	• Legge til rette for et inkluderende leke- og læringsmiljø • Observere barnas lek og samspill • Legge til rette for gode fellesopplevelser
Gode naturopplevelser	• Oppleve glede ved å være ute, både på barnehagens uteområde, i nærmiljøet og i naturen • Bli kjent med de 4 årstidene • Lære å ta vare på naturen • Få mulighet til fysisk utfoldelse	• Være engasjert og legge til rette for gode opplevelser i all slags vær • Lære barna å vise respekt for naturen
Utforskende	• Få tid og rom til å være nysgjerrig og undre seg • Bli kjent med nye temaer og ulike materialer • Oppleve mestring i egen progresjon og utvikling	• Følge opp barnas initiativ og undre seg sammen med de • Være kreative og introdusere noe nytt til barna • Planlegge og gjennomføre aktiviteter som barna mestrer og som er utviklende
Profesjonell kjærlighet	• Oppleve nærhet, trygghet og tillit til de voksne • Kjenne at de voksne er glad i dem	• Vise omsorg • Være en raus, romslig og tydelig voksen • Reflektere over egen relasjon til barna • Se, lytte og anerkjenne barna
Lekende	• Oppleve glede, humor og latter • Få være kreative og bruke/utvikle fantasien • Få være i lek og aktivitet i små grupper	• Planlegge og gjennomføre varierte leker og morsomme aktiviteter sammen med barna • Delta i barnas lek • Bidra til å videreutvikle leken • Møte barna med glede og latter

Fokusområde 2026-2027: Inkluderende språkarbeid for alle barn

Høsten 2025 startet vi et treårig faglig utviklingsarbeid i samarbeid med NTNU Skrivesenteret. Dette arbeidet skjer som en del av et REKOM-prosjekt (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage), der fem kommunale barnehager deltar. Barnehagene som deltar i prosjektet, har et rikt mangfold av barn med ulik språklig og kulturell bakgrunn.

Bakgrunnen for prosjektet:

Vi ser et stort behov for å styrke arbeidet med språk i barnehagen, for å sikre at alle barn får like muligheter til å utvikle gode språkferdigheter. Språk er en nøkkelfaktor for barns deltakelse i lek og samspill, og for å oppleve fellesskap og tilhørighet. Språkstimulering er derfor en av barnehagens viktigste oppgaver.

Mål med prosjektet:

- Skape et inkluderende fellesskap gjennom systematisk språkstøtte og språkarbeid.
- Bidra til at alle barn utvikler språkferdigheter som gir dem mulighet til å delta aktivt i lek og fellesskap.
- Heve den språklige kompetansen blant personalet og styrke det språklige miljøet i barnehagen.

Hvordan vi skal jobbe:

- Personalet deltar på fagsamlinger i regi av NTNU Skrivesenteret, med fokus på språkstimulerende strategier og utvikling av språkmiljøet i barnehagen.
- Det vi lærer på fagsamlingene, skal prøves ut og videreutvikles i praksis i vår egen barnehage.
- Vi vil få faglig støtte og veiledning gjennom hele prosjektperioden.

Gjennom samarbeidet skal de ansatte styrke sin kompetanse gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

Vi har jobbet frem 3 kjerneområder som vi skal fokusere på i prosjektet:

1. ansatte som er gode språkmodeller
2. et inkluderende språk- og lekemiljø
3. ansatte som bidrar i planlegging, gjennomføring og evaluering av språkarbeid i barnehagen

Et viktig mål for språkarbeidet er å sikre en praksis i barnehagen som gjør at alle barn får et likeverdig tilbud, og at alle blir inkludert og får mulighet til å uttrykke ønsker og behov samt kommunisere på en hensiktsmessig måte. Dette sikrer vi ved å jobbe systematisk med disse områdene.

Prosjektet er et viktig steg i vårt langsiktige arbeid med inkludering, språk og fellesskap. Vi gleder oss til å utvikle barnehagen videre sammen – til beste for alle barn.

Psykososialt barnehagemiljø og nulltoleranse mot mobbing

Barnehageloven kap. 8 - § 41, § 42 og § 43

Forskning viser at barn i barnehagen opplever mobbing, og blir systematisk utestengt i lek. Det er derfor viktig at forebyggende arbeid starter tidlig. Loven skal sikre at alle barn får hjelp av voksne til å ta godt vare på hverandre. Den krever at vi jobber systematisk for å forebygge mobbing og krenkende atferd. Hver enkelt har en aktivitetsplikt jmf. Barnehageloven, og barnehagen skal følge opp barn som ikke har det bra.

I barnehageloven slås det fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Formålet med bestemmelsen er å understreke viktigheten av tydelige holdninger fra barnehagens side. Vi som arbeider i barnehagen har plikt til å gripe inn hvis et barn utsettes for krenkelser. En krenkelse kan være fysisk eller verbal, men den kan også være mer indirekte i form av utfrysning. Plikten til å gripe inn vil derfor kunne handle om alt fra å bryte opp en krangel til å jobbe med at alle skal inkluderes i lek.

- **Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.**
- **Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.**
- **Barnehagen har aktivitetsplikt knyttet til mobbing**

Alle ansatte skal:

Følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø

Iverksette tiltak når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Lek, vennskap og trivsel

I barnehagen skal vi skape et inkluderende miljø som fremmer fellesskap, likeverd og samhold gjennom lek. Vi skal legge til rette for, og veilede barn, slik at de opplever mestring, utvikler leke- og sosial kompetanse.

Gjennom arbeid med lek, vennskap og trivsel skal barnehagen bidra til at barna:

- Gleder seg til å gå i barnehagen
- Opplever trivsel og mestring i samspill med andre barn
- Får venner
- Viser omtanke, lytter til andre og respekterer andres synspunkter og følelser.
- Utvikler lekekompetanse i takt med modenhet og alder.

Vennskap viser seg ulikt ut fra modning og alder. Gleden de minste viser med hele kroppen når de ser andre barn, og hvordan de sitter tett sammen i parallelllek, er like viktig som de store barnas inkludering og invitasjon i rollelek, regellek og prosjekter.

Denne progresjonen, sammen med de voksnes tilstedeværelse og veiledning i lek og aktivitet er viktig for å sikre at alle barn skal få en opplevelse av å inkluderes.

Avdelingene deler barna inn i mindre grupper gjennom dagen. Å være en del av en mindre gruppe gir trygghet, nærhet og mulighet for andre aktiviteter. Det gir også bedre forutsetninger for leken og etablering av vennskap. Gruppene endres ut fra barnas interesser, forutsetninger, alder, modning og progresjon gjennom året.

Slik gjør vi hos oss:

- Leser og formidler bøker
- Vi snakker og reflekterer sammen med barna om det vi leser og opplever.
- Skaper felles opplevelser i små og store grupper.
- Vi deler barna inn i mindre leke- og aktivitetsgrupper hvor voksne er tett på og veileder barna i samspill.

Livsmestring og helse

«Livsmestring handler først og fremst om de positive kreftene i barns liv og at god barnehagekvalitet vil fremme livsmestring. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som de bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna i stand til å tåle livets opp- og nedturer.» (Drugli og Lekhal, 2018)

I Solliskogen vil vi medvirke til at barna får en god barndom. I vår barnehage opplever barna glede og mestring i trygge omgivelser. Vi skal fremme barnas psykiske og fysiske helse. Vi skal støtte og veilede barna i oppturer og nedturer, slik at de kommer styrket ut av det. Det handler om trygghet, gode relasjoner og god selvfølelse. Vi gir barnet trygghet til å være seg selv, sammen med andre. Vi skal styrke og fremme barns motoriske utvikling og bevegelsesglede.

Personalet skal hjelpe barna til å mestre medgang og motgang i hverdagen ved å bekrefte barnets følelser, sette ord på følelser og hjelpe til å håndtere disse på en god måte.

- Barnehagen har en viktig forebyggende funksjon, og skal bidra til å fremme barnas fysiske og psykiske helse, og til utjevning av sosiale forskjeller.
- Barnehagen skal legge til rette for at barna skal trives, oppleve mestring og livsglede, og oppleve en følelse av egenverd.
- Barnehagen skal forebygge krenkelser og mobbing.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi støtter barna i deres lek og aktiviteter, og hjelper de slik at de kan få positive erfaringer med ulike sider av samspill, fellesskap og vennskap.
- Vi gir barna støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser gjennom arbeid i små grupper og deltagelse i barnas lek og aktiviteter.
- Vi tilrettelegger for fysisk aktivitet inne og ute, og fremmer barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling i våre daglige aktiviteter
- Vi har utarbeidet en matplan som sikrer et sunt, godt og variert kosthold basert på «Anbefalinger for mat og måltider i barnehagen» utarbeidet av Helsedirektoratet.

«Å styrke barnets robusthet handler om å gi dem en indre struktur, en indre tro på at de er noe verdt og gi dem mot til å si nei og stå ved egne meninger».

Per Schultz Jørgensen, professor.

Rammeplan for barnehager

Rammeplanen har beskrevet 7 fagområder som alle barnehager skal basere sitt innhold på. Barnehagen skal ikke undervise i fag, men barna skal lære gjennom lek, undring og felles opplevelser.

Lek er den viktigste arenaen for å få opplevelser innenfor fagområdene og aktive voksne legger til rette for dette. Vi bruker ulikt materiell og utstyr, digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med alle fagområdene.

Fagområdene skal gjenspeiles i alle aktiviteter i barnehagen.

Fagområdene er:

- Kunst, kultur og kreativitet
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Læring

Læring skjer i det daglige samspillet mellom barna, og mellom barn og voksne. Det skjer gjennom utfordringer og utforskning i et lekende miljø alene, i samlek, i frilek og i tilrettelagte og planlagte aktiviteter. Ved å få utfordringer, oppmuntring og oppleve mestring styrkes barns selvfølelse og selvstendighet. Dette er et viktig grunnlag for læring.

Læring skjer også når voksne er anerkjennende og undrende i møte med barna, noe vi etterstreber i alle situasjoner i barnehagen.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi støtter barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- Vi legger til rette for progresjon og utvikling slik at alle barn får rike og varierte opplevelser og erfaringer

Danning

Danning handler om alt det barna opplever og erfarer i barnehagen som de tar med seg videre i livet. Hvordan barnehagen jobber med holdninger, verdier, sosialt fellesskap, inkludering, lek, læring, språk, omsorg og mangfold, er en del av dannelsesbegrepet.

I Solliskogen jobber vi for at barna skal forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barna skal oppleve tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal vi bidra til at barna utvikler kritisk tenkning og etisk vurderingsevne.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi snakker om hvordan vi skal være med hverandre
- Vi leser bøker med ulike temaer i samlinger og lesestunder.
- Vi har fokus på å lære og dele samt turtaking.
- Vi støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Vi bruker hverdagssituasjoner som garderobe, måltid og samlinger til å snakke med barna om hendelser som skjer i løpet av dagen.
- Vi synliggjør og fremhever mangfold og ulikheter som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Omsorg

Omsorg og trygghet har stort fokus i barnehagen vår, og handler om gjensidighet i samspill mellom mennesker. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagen. Evnen og viljen til å vise omsorg for seg selv og andre utvikles når barna blir sett og hørt, og opplever trygghet. Vi hjelper barna til en positiv utvikling ved at vi er nærværende og engasjerte i deres lek, trivsel og utvikling. Målet vårt er at alle barn skal oppleve trygghet og trivsel i barnehagen.

Vi har primærbarn under tilvenningsperioden. Et primærbarn er et barn den voksne har et ekstra ansvar for å se, gi tilbakemeldinger og være tett på gjennom dagen og uka. Selv om de voksne har primærbarn har alle et like stort ansvar for at alle barn i barnehagen skal bli sett.

Slik gjør vi det hos oss:

- Barn og foreldre blir kjent med alle voksne på avdeling under tilvenningen
- Vi legger til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre ved blant annet å være sammen med barna der de er; på gulvet, i sandkassa og i lek og samtale.
- Vi møter barna med åpenhet og varme. Vi trøster, veileder og oppmuntrer til samspill, lek og utvikling av vennskap mellom barn
- Personalet på småbarnsavdeling har kunnskap om og kompetanse innenfor trygghetssirkelen/ Cos

Likeverd og likestilling

Alle barn er like verdifulle, og det skal være rom for ulikheter. For å fremme dette har vi blant annet fokus på lek, vennskap og relasjoner. Rammeplanen for barnehager sier at vi skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi har nulltoleranse for mobbing, utestenging og diskriminering.
- Vi deler oss i små grupper hvor alle barn får lik mulighet til å bli sett og hørt.
- Vi legger tilrette for at barna skal utvikle vennskap på tvers av blant annet etnisitet, religion og kjønn.

Mangfold

Vi har et nærmiljø med et variert mangfold. Dette gjenspeiles i vår hverdag i forhold til barnas funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur, språk og familiebakgrunn. Vi ønsker at alle skal føle seg sett og anerkjent for den de er, og vi er bevisst på den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Vi synliggjør og verdsetter mangfold ved å legge til rette for at barna skal erfare at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Vi legger til rette for felles erfaringer i større og mindre grupper.

I juni har vi «regnbuedager», en periode på to uker hvor vi har et ekstra fokus på mangfold, respekt, fellesskap og nestekjærighet. I denne perioden snakker vi blant annet med barna om at det er lov å være seg selv, og si det man mener, at man kan leke med det man liker, at man kan bli det man vil, og at vi skal behandle andre med respekt og inkludere hverandre.

Slik bidrar vi til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi har en periode med fokus på barns rettigheter.
- Vi har en periode med fokus på Norges urbefolkning og markering av samefolkets dag.
- Vi har «regnbuedager» i juni med fokus på mangfold, respekt og likeverd
- Vi er bevisste på hvilke materialer vi tilbyr barna i form av leker og bøker.
- Barnas morsmål, identitet og kultur blir møtt med nysgjerrighet og respekt.
- Vi markerer ulike religioner og kulturers merkedager/ høytider.

Språkutvikling og språkmiljø

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold og oppgaver. Godt språkarbeid i barnehagen kan gi barn et bedre utgangspunkt ved skolestart og er en forutsetning for inkludering i lek og samspill med andre barn. Alle barn skal få god språkstimulering i hverdagen, og alle skal delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. For å sikre barna et godt språkmiljø arbeider vi systematisk og metodisk med ulike språkaktiviteter gjennom dagen.

Barnas språk utvikles og stimuleres i deres naturlige arenaer, sammen med andre barn og i miljøer som inspirerer.

Språkutvikling skjer blant annet gjennom lek, planlagte språkaktiviteter, i formelle og uformelle læringssituasjoner og i alle hverdagens små og store gjøremål. Her får barna rom for å utforske og leke med språket, lytte til andre barn og ha voksne som tilfører noe som de observerer at barnet og barnets gruppe har behov for slik at de kan utvikle seg videre.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi deler barna inn i små grupper, både faste grupper og grupper ut fra barnas interesser og behov.
- Vi bruker sanger, fortellinger, rim og regler som utgangspunkt for felles lekereferanser.
- Vi observerer og evaluerer avdelingens språk- leke- og læringsmiljø.
- Vi øker vår språkkompetanse gjennom samarbeidet med NTNU skrivesenteret
- Vi besøker biblioteket
- Vi bruker pedagogiske verktøy og konkrete når vi formidler til barna
- Vi bruker ASK- alternativ supplerende kommunikasjon

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om at vi som lever i dag får dekket grunnleggende behov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

Barnehagen skal bidra til at barna forstår at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden.

I Solliskogen arbeider vi for at barna skal lære seg å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Gjennom gode naturopplevelser ønsker vi å gjøre de bevisst på at naturen påvirkes av hvordan vi mennesker lever på.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi undrer oss over, og utforsker naturen gjennom året sammen med barna.
- Vi gjenbraker materialer i formingsaktiviteter og lek.
- Vi kildesorterer.
- Vi har frukt- og bærbusker.

Barns medvirkning

Barns rett til medvirkning er nedfelt i FN's barnekonvensjon (1989) og i Lov om barnehager (2005)

Rammeplanen trekker frem at barn skal få mulighet til å delta i planlegging og vurdering av egen hverdag. Hvordan de medvirker varierer i forhold til alder og modenhet. Vi skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Å medvirke er ikke det samme som å gjøre som man vil. De ansatte har fortsatt ansvaret for igangsetting av aktiviteter, men vi skal være bevisst på hvordan barnets stemme blir ivaretatt og imøtekommet slik at alle opplever å bli sett og få mulighet til å påvirke hverdagen sin i barnehagen. Å ta medvirkning på alvor krever at de ansatte er aktivt tilstede i barnas lek og aktivitet.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi har morgenmøter og samlinger hvor vi samtaler med barna og de kan komme med sine innspill, tanker og ideer.
- De ansatte har et lyttende samvær, er åpne for barnas innspill og tåler å arbeide i det uforutsigbare.
- Vi følger opp barnas tanker og ideer.

Progresjon

Barn skal oppleve progresjon gjennom alle årene i barnehagen. Dette innebærer at de skal utforske, erfare og undre seg for så å lære, utvikle seg og oppleve fremgang ut i fra individuelle forutsetninger.

Vi legger til rette for variert lek og aktivitet gjennom dagen. Alle barn skal ha en positiv utvikling og oppleve mestring. De ansatte som jobber her er tett på barna i deres lek og aktiviteter. Ved å være tett på og aktiv sammen med barna fanger vi opp barnas interesser og kan planlegge og tilpasse det pedagogiske innholdet på deres premisser.

Vi planlegger for aldersprogresjon i de ulike aktivitetene, bøkene, materialene og tilbudene som barna deltar i.

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til utvikling av barnas lek, kreativitet og læring. Det skal være en supplerende arbeidsmåte hos oss som bidrar til felles referanser i lek og aktiviteter. Vi legger til rette for pedagogiske prosesser, kreativ bruk og tilbyr barna en digital praksis hvor de forholder seg til regler, venter på tur og samarbeider. Moss kommune har en kvalitetsstandard for digital praksis som legger føringer for vårt arbeid.

Slik gjør vi det hos oss:

- Digitale aktiviteter skjer sammen med personalet
- Skjerm begrenses til korte, planlagte aktiviteter
- Digitale verktøy benyttes når de tilfører pedagogisk verdi

Mat og måltider i barnehagen

Måltidet er en sosial arena og gir en strukturert ramme for samspill og dialog mellom barna, og mellom barn og ansatt. Dette er en aktivitet hvor vi vektlegger fellesskapsfølelse, matglede, språk og relasjoner. Samvær, samtaler og deling av opplevelser er også en viktig ressurs for språkmiljøet og språkutviklingen.

Vi spiser i mindre grupper for å få mer nærhet til hverandre, slik at det er større rom og mulighet for den enkelte å delta i samtaler. De ansatte er aktive og bevisste rolle- og språkmodeller gjennom måltidet. Dette har stor betydning for å bidra til å skape gode samtaler og sikre at alle barna blir inkludert.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi stiller undrende og lyttende spørsmål.
- Vi oppmuntrer de eldste barna til å hjelpe de yngste, og at de sender maten rundt bordet.
- Alle voksne skal være gode rollemodeller, spise den samme maten som barna og delta i måltidet.
- Vi tilbyr 3 sunne og næringsrike måltider hver dag
- Vi har diverse frukt og grønnsaker på bordet hver dag.
- Vi lager varm-mat en gang i uka
- Vi serverer vann og melk til måltidene
- Vi er en sukkerreduert barnehage
- Bursdagsfeiring er uten is og kake, og med bursdagsbarnet i fokus
- Vi følger «Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen» og «Bra mat i barnehagen»

"Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til sunn helse" (Rammeplan for barnehager)

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging og dokumentasjon

Barnehagen er en lærende organisasjon. Vi skal planlegge, dokumentere og vurdere vårt arbeid for å videreutvikle kvaliteten. Det pedagogiske arbeidet er forankret i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når vi reflekterer over og drøfter den i kollegiet og/eller med barna. Gjennom planer og dokumentasjon viser vi hvordan vi praktiserer rammeplanen og årsplanen. Vi dokumenterer hverdagen i Dagboken i appen. Dette gjør vi gjennom bilder og tekst. Det gir foreldrene informasjon om hva barna erfarer, opplever og lærer i barnehagen. Det gir også grunnlag for personalets refleksjon over egen praksis.

Vurdering

Vurdering av årsplanen og egen praksis er med på å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingen gjøres i form av observasjoner og barnesamtaler, og tas opp på avdelingsmøter.

Gjennom året deler vi praksisfortellinger knyttet til våre mål på avdelingsmøter. Kritisk refleksjon øker vår bevissthet. Det bidrar til at vi endrer vår praksis og gir en positiv utvikling for kvalitet i barnehagen.

Kompetanse

Kompetanseutvikling

Plandager, personalmøter, kurs og konferanser benyttes til kompetanseheving for personalet. Dette foregår både eksternt, felles i kommunen og lokalt i barnehagen. Valg av tema for kompetanseheving gjøres på bakgrunn av satsningsområder og interne behov.

Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Rammeplanen sier: *"Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt skolefritidsordning."*

Moss kommunes skoler og barnehager har et forpliktende samarbeid om skolestartene. Vi arbeider etter et felles årshjul hvor ulike aktiviteter skal bidra til å sikre alle skolestarterne en god og trygg overgang fra barnehage til skole/SFO.

Vi samarbeider hovedsakelig med Melløs skole, i tillegg til andre skoler som barn hos oss skal starte på. Vi besøker hverandre og har felles aktiviteter gjennom året. Dersom vi har barn som skal starte på andre skoler etterstreber vi å besøke disse i løpet av året.

Informasjon om aktiviteter for skolestartere og samarbeidet med skolen kommer på et eget foreldremøte.

Siste år før skolestart

Vi legger til rette for at barna skal møte skolen med nysgjerrighet og glede. De skal være i stand til å ivareta vennskap fra barnehagen, samtidig som de skal ha kompetanse til å starte nye. Det å forstå seg selv og andre, og regulere følelser er viktig for hvordan barna takler overgangen til skolen.

Som et ledd i det å vise toleranse og forståelse for ulike kulturer og trosretninger besøker skolestarterne en moske, et tempel og en kirke i forbindelse med ulike høytider. Vi oppfordrer og anbefaler sterkt at alle skolestarterne deltar på disse besøkene. Erfaring viser at barna syns det er morsomt og spennende og se hva som er likt og ulikt i de ulike kulturene våre! I tillegg er besøkene med på å skape felles opplevelser, undring, samhold og forståelse for hverandre.

Slik gjør vi det hos oss:

- Turer i nærmiljøet
- Skolebesøk
- Besøk i kirke, moske og tempel- dette er tiltak i forhold til det å bli kjent med andres kulturer og utvikle respekt og nysgjerrighet for hverandre.
- Aktiviteter tilpasset skolestarterne hvor vi har fokus på lek, fortelling og høytlesning, rim, regler, dikt og sang, gode samtaler og utforskning av skriftspråket
- Vi samler alle skolestarterne til egen gruppetid to dager i uka
- Avslutningstur til Horten i juni

Overganger i løpet av barnehagedagen

I løpet av en barnehagedag har vi mange overganger og ulike rutinesituasjoner som gjentar seg. En overgang definerer vi som alle situasjoner der barna går fra en aktivitet til en annen. Barna er forskjellige og vil derfor takle disse overgangene på ulike måter ut fra egne forutsetninger. Det er de ansatte sitt ansvar å tilrettelegge, forberede og planlegge slik at overgangene oppleves forutsigbare og trygge for barna.

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi benytter blant annet dagtavler og bilder på avdelingene som viser barna hva som skal skje, og rytmen i dagen.
- Vi har samlingsstunder hvor vi forbereder barna på hva som skal skje.
- Vi planlegger dagsrytmen for avdelingene slik at vi sikrer gode overganger for barna.
- Vi observerer og hjelper de barna som vi ser trenger ekstra støtte i overganger og rutiner.

Tilvenning- ny i barnehagen og overgang til stor avdeling

Tilvenning - ny i barnehagen

Rammeplanen for barnehager sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Forskning viser at god tid på barnehagetilvenning kan være en beskyttelse mot utrygg tilknytning. Dette gjelder særlig de yngste, og spesielt 1-åringen.

Foreldreaktiv tilvenning

Vi har en foreldreaktiv tilvenning, som betyr at foreldrene er tilstede under hele tilvenningstiden fra 10-13.30 de fem første dagene. I denne tiden skal vi bli kjent med hverandre ved at alle deltar i lek og aktivitet sammen. De ansatte ser hva som bekymrer og uroer barnet, hvordan barn og foreldre samhandler, og kan bruke denne kunnskapen når foreldrene ikke er i barnehagen. Målet er at vi blir godt kjent med familiene, og familiene blir godt kjent med barnehagen.

I forkant av oppstart mottar alle nye barn og foreldre et velkommenbrev med informasjon om når og hvilken avdeling barnet skal starte på.

Overganger innad i barnehagen - fra liten til stor avdeling

Vi har gode rutiner for barns overgang fra liten til stor avdeling. Det settes av tid til besøk fra uken etter påske, og frem mot sommeren. Barna blir invitert til lek og samspill sammen med en voksen fra sin avdeling. Målet er at barna er trygge på storbarnsavdelingene, og etter hvert den avdelingen de skal gå på, slik at barnet kan leveres der etter ferien. Ved behov vil vi avtale tilvenning i samarbeid med hjemmet.

Slik gjør vi det:

- Besøksdager for nye barn en dag i uken fra mai-juni
- Oppstartsamtaler i løpet av besøksdagene for å sikre en god informasjon om barnet.
- Vi bruker tolk under tilvenning ved behov.
- Alle ansatte har primærbarn under tilvenning
- Vi inviterer til foreldremøte i mai for foreldre med barn som bytter avdeling, samt alle nye foreldre som starter i august.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Sammen med foreldre/foresatte har vi et felles ansvar for barnas trivsel og utvikling. Et godt samarbeid bygger på åpenhet og kommunikasjon. Grunnlaget legges i den daglige kontakten.

Utviklingssamtaler legger til rette for at barnehagen og foreldre utveksler observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarns helse, trivsel, utvikling og læring.

Slik gjør vi det:

- Vi har en velkomstsamtale i forbindelse med oppstart og tilvenning.
- Vi gjennomfører foreldremøter.
- Det gjennomføres/ gis tilbud om to utviklingssamtaler i løpet av barnehageåret.
- Vi har ulike arrangementer og foreldretermiddager med fokus på inkluderende fellesskap, lek og relasjoner.

FAU og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem skal barnehagen ha et FAU og et samarbeidsutvalg. Både FAU og samarbeidsutvalget har som oppgave å fremme samarbeidet mellom hjem og barnehage.

For å være en barnehage i endring og utvikling er vi avhengig av tilbakemeldinger på vårt innhold og arbeid. Slik kan vi sammen bidra til god kvalitet i barnehagen.

Foreldrenes innspill i FAU, SU og utviklingssamtaler tar vi med oss i videre planarbeid.

Foreldrenes arbeidsutvalg, FAU, er en arbeidsgruppe med 6-8 representanter. Av disse velges to til å representere foreldrene i SU.

Samarbeidsutvalget, SU, er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ, og forelegges saker som er viktig for barnehagens innhold og virksomhet.

Årsplanen godkjennes av SU.

Visma app – Min barnehage

Dette er barnehagens viktigste informasjons- og kommunikasjonskanal. Alle foreldre/foresatte må laste ned appen.

Appen brukes blant annet til:

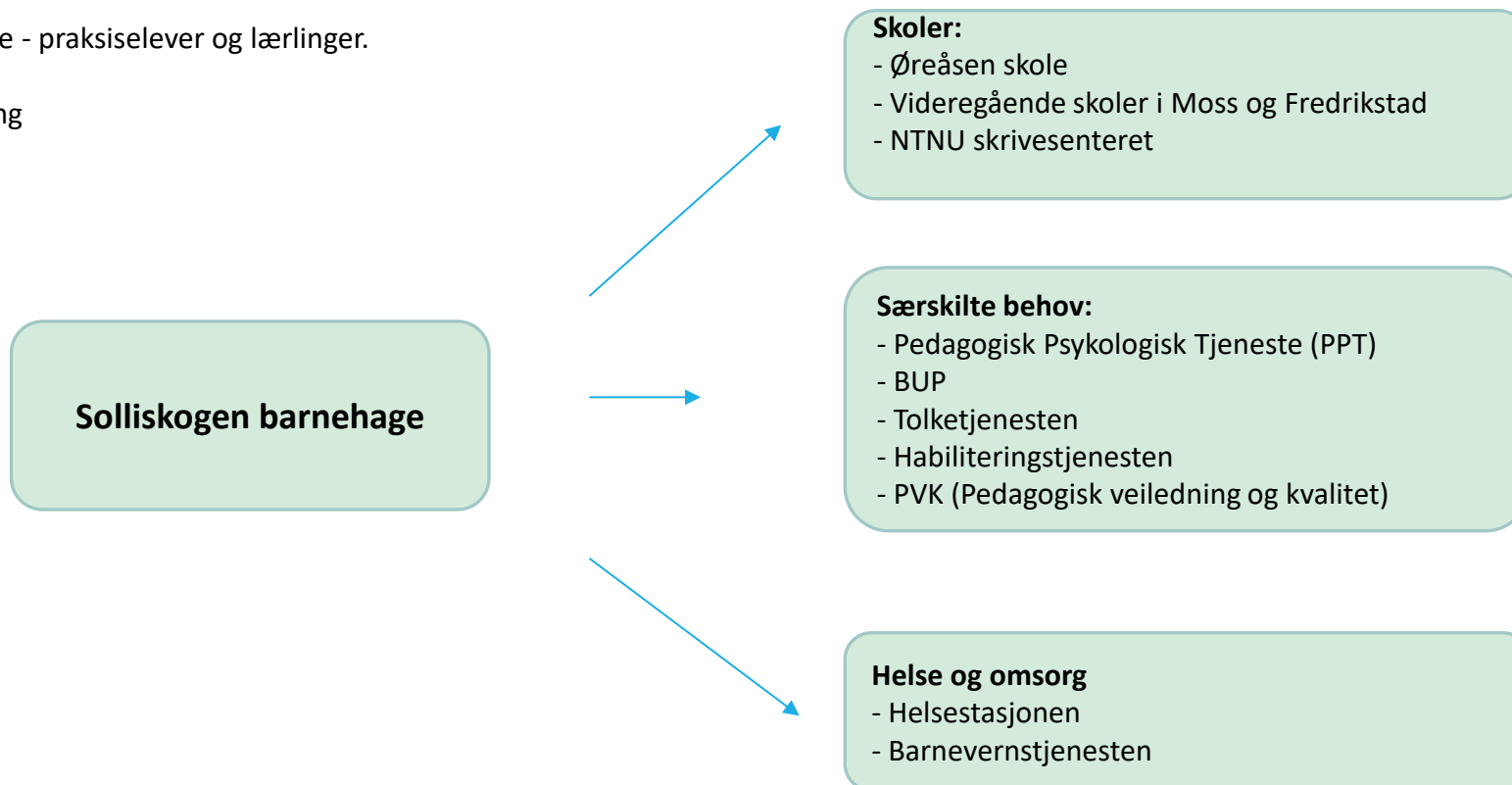
- Dagsrapporter
- Kalenderdel
- Sende og motta meldinger. NB: personalet besvarer meldinger innenfor barnehagens åpningstid
- Motta beskjeder
- Fraværsregistrering av eget barn
- Gi eller avslå samtykker

Samarbeidspartnere

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, samarbeider vi med andre tjenester og institusjoner utenfor barnehagen. Taushets- og opplysningsplikt i henhold til lov og regelverk overholdes ved et hvert samarbeid.

Samarbeidspartnere som barnehagen jobber med er blant annet:

- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).
- Barnevern.
- Helsestasjonen
- Fysioterapi
- Logoped
- Ergoterapi
- Skolen
- Videregående skole - praksiselever og lærlinger.
- Tolketjenesten
- NAV -arbeidstrening

Markeringer i barnehagen

Hva sier rammeplanen

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn, og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi»

«Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Det skal være plass for en åndelig dimensjon i barnehagen som må brukes som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfold».

Mål:

Barna skal bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.

Barna skal utvikle interesse og respekt for ulike kulturer, og oppleve at likheter og ulikheter er verdifullt i fellesskapet vårt.

Vi har flere ulike markeringer gjennom året:

- **Jul**

Julen har en sentral plass i den kristne høytiden og norsk tradisjon. Store deler av desember måned blir brukt til tradisjonelle aktiviteter som adventssamling, sang- og musikk, eventyr og adventskalender. Vi har i denne perioden "verksted" der barna får tilbud om ulike formingsaktiviteter knyttet til tema vinter og jul.

 - *Vi markerer Luciadagen 13. desember* ved å invitere foreldre til å se Lucia tog på morgenen. Vi serverer lussekatter. Senere på dagen går skolestarterne i Luciatog på Rygge storsenter
 - *Skolestarterne inviteres til kirken.* Her blir de kjent med juleevangeliet og får mulighet til å delta i et rollespill
 - *Vi har nissefest* hvor vi inviterer foreldre til å se på nissen i skogen på morgenen. Vi spiser risengrynsgrøt til lunsj og koser oss med ulike aktiviteter. De som vil kan ha på nisseklær eller nisselue.
- **Vietnamesisk nyttår**

Vi snakker om hva vietnamesisk nyttår er, og om hvordan og hvorfor man feirer denne høytiden. Barna blir kjent med buddhismen og skolestarterne besøker tempelet. Vi har drageparade hvor barna blir kjent med dragens og trommenes betydning i buddhismen.
- **Samefolkets dag 6. februar**

Samene er Norges urbefolkning og er en viktig del i norsk mangfold, tradisjon og historie. Dette synliggjør vi ved å fortelle om samefolket og hvordan mange av dem lever i nærheten til naturen. Vi lytter til joik og fortellinger. De som tør får høre eventyr om Stalloen, som er samenes troll.
- **Barnehagedagen**

Hvert år markerer vi barnehagedagen i mars. Det er Utdanningsforbundet/Fagforbundet som velger tema som danner utgangspunkt for aktiviteter. Vi inviterer foresatte til en foreldreettermiddag der foreldrene deltar i ulike aktiviteter som barna har valgt.

- **Påske**
Markering av påsken har lange tradisjoner i Norge, og tar utgangspunkt i Kristendommen. Vi synger vårsanger, har formingsverksted, leser eventyr og lærer barna om våren som årstid.
Før påskeferien har vi gul lunsj for barna. Vi pynter bordene og serverer rundstykker/ brød med gult tilbehør og appelsinjuice.
- **Id al-fitr**
Id al-fitr er en muslimsk høytid, og tar utgangspunkt i den Islamske tro.
Vi snakker om hva Id al-fitr er, og om hvorfor og hvordan man feirer denne høytiden. De som vil får lage lanterner og vi baker Id-kjeks sammen med barna. Skolestarterne besøker en moske i forbindelse med feiringen.
- **Mai-fest**
Vi markerer Norges nasjonaldag i forkant av 17. Mai. Vi snakker med barna om hvorfor vi feirer denne dagen, og vi synger mai-sanger/ vårsanger.
På formiddagen har vi leker og aktiviteter for barna og koser oss med pølse og is til lunsj. Foresatte inviteres til foreldreettermiddag hvor barna går i tog i nærområdet og avslutter med sang for foreldrene. Deretter spiser og hygger vi oss sammen med kaker som foreldrene tar med.
- **Regnbuedager**
I juni markerer vi mangfold og fellesskap med «regnbuedager». Det er viktig å være stolt av den man er, utvikle respekt for hverandre og vise nestekjærighet til de rundt seg. Dette får barna kjennskap til i disse dagene.

2026		2027	
Dato/ måned	Hva skjer	Dato/ måned	Hva skjer
3.8	Velkommen til nytt barnehageår	Jan/Feb	Skolestarterne besøker tempelet
September	17.30-18.30 Foreldremøte 18.30-19 Foreldremøte for Trollklubb	5.2	Markering av samefolkets dag
9.10	Markere verdensdagen for psykisk helse	12.2	Markering av Vietnamesisk nyttår
23.10	Kl. 15- 16: Foreldretermiddag Vi markerer FN dagen og forutaksjon	Mars	Barnehagedagen
11.12	Luciafeiring, på morgenen med foreldre.	Mars/ april	Markering av Id al-fitr- Skolestarterne besøker Moskeen
16.12	Nissefest	7.5	Dugnad med foreldre fra 16.30-19
Desember	Skolestarterne besøker Moss Kirke	14.5	Vi markerer grunnlovsdagen.
		12.6	Avslutning for skolestarterne med foreldre
		19.6	Avslutningstur for skolestarterne.
		27.6	Fargerik fest

Barnehagen er stengt følgende dager 2026:

13.- 14.8: Planleggingsdag
19.11: Planleggingsdag
24.12-3.1: Julestengt

Barnehagen er stengt følgende dager 2027:

13.- 14.4: Planleggingsdag
Uke 12: Påkestengt
29.3: 2. Påskedag
6.5: Kristi Himmelfartsdag
17.5: Grunnlovsdagen og 2. pinsedag
29.5: Kristihimmelfart
Uke 28, 29 og 30: Sommerstengt

AUGUST OG SEPTEMBER

Fokus: Tilvenning, trygghet og trivsel

Språkfokus: Rim og regler- fokus på navn

Velkommen til nytt
barnehageår 😊

1-2 ÅR

3-4 ÅR

5- 6 ÅR

Mål:

Barn og ansatte blir kjent og trygge på hverandre

Tiltak:

- Barna kan ha med seg et overgangsobjekt
- Vi henger opp bilder av barnas familie
- Vi har samlingsstunder med fokus på å bli kjent

Målkriterier:

- Barna sier hade eller vinker ved levering
- Barna lar seg trøste av de ansatte
- Barna utforsker avdelingen

Mål: Barn og ansatte blir kjent og trygge på hverandre.

Tiltak:

- Vi deler oss i mindre grupper og aldersgrupper.
- Vi har samling hver dag med fokus på å bli kjent

Målkriterier:

- Barna kan navnet til barna på avdelingen.
- Barna kjenner avdelingens dagsrytme
- Barna leker på tvers av avdelingene.

Mål:

Barn og ansatte blir kjent og trygge på hverandre.

Tiltak:

- Vi har samlinger med fokus på å bli kjent.
- Vi starter opp med aktiviteter for skolestarterne.
- Barna blir kjent med og bruker tilbudene i nærmiljøet

Målkriterier

- Barna henvender seg til hverandre ved å bruke navn.
- Barna vet hvilken gruppe de tilhører.
- Barna deltar på høytlesning på biblioteket.

Det gjennomføres oppstartsamtaler med alle nye foreldre/ foresatte iløpet av besøks- eller tilvenningsdagene

OKTOBER OG NOVEMBER

Fokus: Vennskap og lek, omsorg og mangfold

Språkfokus: regelleker

24. Okt: FN-dagen

19.11: Plandag

1-2 ÅR

Mål: Barna viser hverandre omsorg og utvikler vennskap.

Målkriterier:

- Barna søker kontakt med hverandre.
- Barna viser glede når de ser hverandre og trøster hverandre når noen gråter.

Tiltak:

- De ansatte setter ord på følelser med barna.
- **Observasjon:**
Vi observerer barnas lek og støtter/veileder barna inn i samspill.
- Vi lager en vennskapsring av barnas håndtrykk.
- Vi øver på turtaking i samspill og lek.

3-4 ÅR

Mål: Alle barn viser interesse for andre og har noen å leke med.

Målkriterier:

- Barna har flere samspill med andre barn i løpet av dagen.
- Barna samarbeider og hjelper hverandre i påkledning.
- Barna viser medfølelse, hjelper og trøster når noen er lei seg.
- Barna leker regelleker

Tiltak:

- **Observasjon:**
Vi observerer barnas lek for å følge med på at alle inkluderes i lek og aktivitet.
- De ansatte støtter og veileder barna til å starte, verne og videreutvikle lek.
- De ansatte hjelper barna å sette ord på følelser, og hva vi kan gjøre når noen er lei seg.
- Gjennomføre barnesamtaler i oktober

5 - 6 ÅR

Mål: Alle barn har noen å leke med og viser omsorg for hverandre.

Målkriterier:

- Barna kan invitere hverandre inn i lek.
- Barna kan komme med forslag til løsninger i konflikter.
- Barna har kjennskap til ulike kulturer representert i barnegruppa.
- Barna blir kjent med «Rettighetsslottet».
- Barna kan selv igangsette regellek

Tiltak:

- **Observasjon:**
Vi observerer barnas lek og aktivitet for å følge med på, støtte og veilede til å starte, verne og videreutvikle lek.
- Vi blir kjent med barns rettigheter gjennom Rettighetsslottet
- Gjennomføre barnesamtaler i oktober

Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av utviklingssamtalene i november og desember.

DESEMBER

Fokus: Tradisjoner og glede

Språkfokus: Fortellinger og sanger

1-2 ÅR

Mål: Barna viser glede i møte med hverandre.

Målkriterier:

- Barna henter/deler leker med andre.
- Barna viser glede for adventssamlingene.
- Barna deltar i juleforberedelser.

Tiltak:

- Vi synger ulike jule- og vintersanger.
- Vi lager vinterkort.
- Vi baker og smaker på deilige saker!
- Vi har julekalender og teller ned til juleaften

3-4 ÅR

Mål: Vi gleder hverandre og skaper forventninger.

Målkriterier:

- Barna viser glede over egne og andres ferdigheter.
- Barna snakker om jul og juletradisjoner.
- Barna kan gi en positiv tilbakemelding til andre på avdelingen.

Tiltak:

- De ansatte forteller om julens budskap med konkreter.
- Vi deler ut vinterkort i nabolaget.
- Vi har julekalender og teller ned til juleaften
- Vi baker og smaker på deilige saker!

5 - 6 ÅR

Mål: Vi gleder hverandre og skaper forventninger.

Målkriterier:

- Barna gleder andre.
- Barna deler med andre.
- Barna vet hvorfor vi feirer jul.
- Barna opplever skaperglede.

Tiltak:

- Vi sier gode ord til hverandre.
- Vi deltar på julevandring i Moss kirke.
- Vi deler ut vinterkort i nabolaget.
- Vi går i Lucia-tog i barnehagen og på Rygge-senteret.
- Vi har julekalender og teller ned til juleaften
- Vi baker og smaker på deilige saker!

13.: Luciadagen

16.: nissefest

24.12- 1.1: barnehagen er stengt

JANUAR OG FEBRUAR

Fokus: Inkluderende fellesskap og vinter

Språkfokus: Vi blir kjent med ordet «hei» på ulike språk

1.1 første nyttårsdag
Vi markerer Vietnamesisk nyttår
6.2: Samenes nasjonaldag.

1-2 ÅR

3-4 ÅR

5 - 6 ÅR

Mål: Barna opplever å ta del i kulturelle markeringer og gjør sanselige erfaringer med vinter-aktiviteter.

Målkriterier:

- Barna benytter seg av lekemiljøet
- Barna vet at snø smelter til vann
- Barna bruker variert lekemateriale

Tiltak:

- Barna deltar på kulturelle markeringer i barnehagen.
- Vi eksperimenterer på ulikt vis med kulde og varme.
- Vi legger til rette for variert lek, og leker og med vinteraktiviteter
- Vi lager spennende lekemiljøer inne på avdeling

Mål: Barna blir kjent med ulike kulturer og opplever glede, utfordring og mestring ved å være ute om vinteren

Målkriterier:

- Barna er i lek hver dag og inkluderer hverandre.
- Barna kan si «hei» på ulike språk.
- Barna vet at snø smelter til vann, og at vann fryser til is.

Tiltak:

- Vi eksperimenterer med snø, is og vann
- Barna leker og aker ute
- Barna deltar på kulturelle markeringer i barnehagen.
- Vi øver og synliggjør ordet «hei» på ulike språk.

Mål: Barna blir kjent med ulike kulturer og opplever glede, utfordring og mestring ved å være ute om vinteren

Målkriterier:

- Barna har kjennskap til samisk kultur og vietnamesisk nyttårsfeiring.
- Barna er i lek hver dag og inkluderer hverandre.
- Barna kan si «hei» på ulike språk.
- Barna vet at snø smelter til vann, og at vann fryser til is.

Tiltak:

- Vi eksperimenterer med snø, is og vann
- Barna leker, aker og står på skøyter.
- Barna deltar på kulturelle markeringer.
- Vi øver og synliggjør ordet «hei» på ulike språk.
- Barna besøker det buddhistiske tempelet

MARS OG APRIL

Fokus: Fra jord til bord – det spirer og gror, hvem er det som under bakken bor?

Språkfokus: vårsanger og boken «lille larven aldri mett»

11.3: Barnehagedagen
Uke 12: Barnehagen er stengt
29.3: 2. påskedag
13.- 14.4: Plandager

1-2 ÅR

Mål: Barna kjenner til ulike vårtegn og viser omsorg og respekt for natur og dyreliv

Målkriterier:

- Barna er med og så grønnsaker.
- Barna viser glede ved å delta i formingsaktiviteter
- Barna viser interesse rundt boka «Lille larven aldri mett».

Tiltak:

- Vi synger sanger om vår og påske.
- Vi går på tur i skogen og ser etter vårtegn
- Vi har formingsaktiviteter med tema påske og vår.
- Vi sår
- Vi formidler boka «Lille larven aldri mett»

3-4 ÅR

Mål: Barna kjenner til ulike vårtegn og viser omsorg og respekt for natur og dyreliv

Målkriterier:

- Barna kjenner til påsketradisjoner og deltar i påskeaktiviteter.
- Barna kan navnet på noen vårblomster og insekter.
- Barna har en begynnende forståelse for bærekraft.

Tiltak:

- Vi sår
- Vi formidler boka «Lille larven aldri mett»
- Vi går på tur i skogen og ser etter vårtegn
- Vi plukker søppel på tur
- Vi har formingsaktiviteter med tema påske og vår.

5 - 6 ÅR

Mål: Barna blir kjent med ulike årstider, og vet hvilke blomster og småkryp som kommer tidligst på våren.
Barna viser omsorg og respekt for natur og dyreliv.

Målkriterier:

- Barna vet hvorfor vi markerer påske og deltar i påskeaktiviteter
- Barna vet hva noen vårblomster og insekter heter og forstår sammenhengen mellom larvens utvikling

Tiltak:

- Vi sår
- Vi blir kjent med påskens tradisjoner.
- Barna deltar på påskevandring
- Vi går på tur i skogen, ser etter vårtegn og snakker om ulike årstider.
- Vi har formingsaktiviteter med tema påske og vår.

Det gjennomføres barnesamtaler i forkant av utviklingssamtalene i april og mai

MAI

Fokus: Demokrati, samhold og 17.mai

Språkfokus: 17.mai sanger

1-2 ÅR

Mål: Barna gjenkjenner det norske flagget, og kan minst en 17.mai sang.

Målkriterier:

- Barna kjenner igjen og/eller synger 17- mai sanger.
- Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene.
- Barna viser glede når de går på tur og utforsker nærområdet sammen.
- Barna som skal bytte avdeling viser glede ved å være på besøk på ny avdeling.

Tiltak:

- Vi øver på 17.mai-sanger og ser på bilder fra 17.mai-feiringer.
- Vi bruker fargene rødt, hvitt og blått i ulike formingsaktiviteter.
- Barna som skal bytte avdeling besøker Mosetuss og Grumlern

3-4 ÅR

Mål: Barna har begynnende forståelse for hvorfor vi feirer 17. mai.

Målkriterier:

- Barna kan synger flere 17-mai sanger
- Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene
- Barna vet hvorfor vi feirer 17-mai.
- Vi har besøk av barn på tvers av avdelinger og aldersgrupper.

Tiltak:

- Vi synger og danser til «Dovre faller» og andre 17 mai sanger.
- Vi lærer om demokrati, grunnloven og 17.mai.
- Vi snakker om at nye barn skal starte på avdelingen og de barna som skal begynne på skolen.
- Vi bruker fargene rødt, hvitt og blått i ulike formingsaktiviteter.

1.: off. høytidsdag

6.: Kristi himmelfartsdag

14.: markering av nasjonaldagen

17.: Grunnlovsdag og 2. pinsedag

5 - 6 ÅR

Mål: Barna vet hvorfor vi feirer 17.mai

Målkriterier:

- Barna kan synger flere 17-mai sanger.
- Barna vet hvorfor vi feirer 17.mai.
- Vi har besøk av barn på tvers av avdelinger og aldersgrupper.
- Barna snakker om å starte på skolen.
- Barna kan tegne det norske flagget.
- Barna kjenner til riksvåpenet og kommunevåpenet og deres betydning.

Tiltak:

- Vi lærer om demokrati, grunnloven og 17.mai
- Vi synger flere 17.mai sanger og går i 17.mai tog.
- Vi bruker fargene rødt, hvitt og blått i ulike formingsaktiviteter.
- Vi snakker om at nye barn skal starte på avdelingen og de barna som skal begynne på skolen.

JUNI OG JULI

Fokus: Mangfold, fellesskap og trygge overganger

Språkfokus: sang og bevegelse

Uke 25 og 26: Fargerike dager
og fargerik fest
Uke 28, 29 og 30: sommerstengt

1-2 ÅR

Mål: Barna kan forskjedd på stor og liten og har kjennskap til regnbuens farger.

Målkriterier:

- Barna kan peke på stor/liten
- Barna deltar i formingsaktiviteter og
- Barna er på besøk på nye avdelinger
- De eldste barna kan gjenkjenne og navngi noen av fargene i regnbuen.

Tiltak:

- Vi gjør aktiviteter der vi jobber med kontrastene liten og stor.
- Vi besøker nye avdelinger.
- Vi gjør formingsaktiviteter og pynter avdelingen med fargerike effekter.
- Vi synger og danser til ulik musikk

3- 4 år ÅR

Mål: Barna er nysgjerrige og undrende over likheter og forskjeller.
Barna inkluderer nye barn som skal starte på avdelingen/ i barnehagen

Målkriterier:

- Barna er kjent med at det er ulike nasjonaliteter representert på avdeling
- Barna kan fortelle noe om regnbueflagget
- Barna er nysgjerrige og interessert i hverandre

Tiltak:

- Vi har samlingsstunder hvor vi snakker om mangfold.
- Vi synliggjør ulikheter og forskjeller som en positiv ressurs, snakker om likeverd, toleranse og vennskap.
- Vi ser på og snakker om hva fargene i regnbueflagget symboliserer.
- Vi har besøksdager for nye barn

5- 6 ÅR

Mål: Barna har respekt og toleranse for barnehagens- og nærmiljøets mangfold
Barna får en fin avslutning på sin tid i barnehagen og en fin overgang til skolen

Målkriterier:

- Barna vet hvilke nasjonalitet som er representert på sin avdeling
- Barna er kjent med nærskolen
- Alle vet hvilken skole de skal starte på.

Tiltak:

- Vi besøker nærskolen
- Vi har avslutningstur
- Vi har avslutnings-sermoni med foreldre
- Vi har samlingsstunder hvor vi snakker om mangfold
- Vi synliggjør ulikheter og forskjeller som en positiv ressurs, og snakker om likeverd, toleranse og vennskap.

VI ØNSKER SKOLESTARTERNE LYKKE TIL MED OVERGANG TIL SKOLE OG SFO

GOD SOMMER TIL ALLE ☺